

EXPUNERE DE MOTIVE

privind declararea siturilor arheologice dacice și romane din județul Hunedoara zone de interes național

Zona de amplasare a siturilor arheologice din județul Hunedoara deține un bogat patrimoniu cultural, recunoscut și premiat de UNESCO, dar neglijat și aflat în mare parte într-un proces lent, dar avansat de degradare.

Punerea în valoare a identității culturale a zonei va avea drept consecință o dezvoltare economică accentuată a acesteia, în condițiile în care exploatarea turistică a valorilor culturale determină crearea de noi locuri de muncă și intensifică interesul agenților economici. Aceasta, cu atât mai mult, cu cât sit-urile arheologice din județul Hunedoara se suprapun în cea mai mare parte peste zona defavorizată minieră și siderurgică.

Este prioritară reabilitarea și modernizarea infrastructurii din întregul județ Hunedoara, care ar putea crea condiții firești pentru ca accesul la monumentele unice ale zonei să fie posibil.

Toate acestea vor determina revigorarea economică a regiunii, prin dezvoltarea unor structuri, pe orizontală și verticală, în servicii, comerț, producție, astfel încât sit-urile arheologice din județul Hunedoara să devină un obiectiv de interes național și internațional.

Situată la sud de larga și mănoasa vale a Mureșului mijlociu, zona Munților Orăștie, adăpostește cel mai bogat complex de cetăți și așezări dacice. Fortificațiile de la Costești, Blidaru, Piatra Roșie atrag atenția prin caracterul de sistem și unitate de construcție care protejează marele centru economic, politic și cultural de la Sarmizegetusa de pe dealul Grădiștii. Din păcate zona a fost supusă unui continuu asalt din partea căutătorilor de comori, care distrug astfel patrimoniu cultural național. De asemenea, este imperios necesar ca zona să fie protejată și datorită revendicărilor făcute în baza Legii Fondului Funciar.

Situată în colțul sud-vestic al Țării Hațegului, Sarmizegetusa – prima capitală a provinciei Dacia – este așezată pe principala linie de comunicație ce lega sudul Dunării cu teritoriul Daciei, drum care ducea de la Drobeta de la Tibiscum (Jupa) la Tapae (Porțile de Fier ale Transilvaniei), Ulpia Traiana Sarmizegetusa, iar de aici spre Apulum (Alba Iulia), Potaissa (Turda), Napoca până la Porolissum (Moigrad) în nordul Daciei. Capitala Daciei Romane este și ea obiectul distrugerilor, prin lucrările agricole care se efectuează în apropierea monumentelor. Locuitorii comunei revendică proprietăți tot în baza Legii Fondului Funciar.

Așezată în vatra și teritoriul comunei Vețel, la marginea de vest a provinciei, pe malul stâng sudic al Mureșului (anticul dacic *Marisia*, *Marisus*) *Micia* (toponim geto-dacic) s-a dezvoltat ca unul din cele mai mari centre militare și civile ale Daciei. Situl arheologic este neprotejat din cauza lucrărilor industriale continuate de Termocentrala Mintia și a revendicărilor terenurilor de către locuitori conform Legii Fondului Funciar.

Inițiatori:

Dr. Gheorghe FIRCZAK.....

Gheorghe BARBU

Ilie NEACȘU

Ștefan PĂȘCUT

Ioan RUS

Dan Radu RUȘANU

Ioan TIMIȘ

Iuliu WINKLER